

Briuselis, 2016 01 08
COM(2015) 686 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI IR
EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI**

2016 m. metinė Sąjungos Europos standartizacijos darbo programa

{SWD(2015) 301 final}

1. ĮVADAS

Europos standartizacija yra vidaus rinkos veikimo pagrindas. Teigiamas standartizacijos poveikis gerai žinomas ir pripažįstamas. Ji yra vienas iš pagrindinių Bendrosios rinkos strategijos¹ veiksnių, taip pat yra įtraukta į kelias kitas politikos iniciatyvas, įskaitant pramonės politiką² ir Bendrosios skaitmeninės rinkos strategiją³.

Savo strateginę Europos standartizacijos viziją Komisija išdėstė Komisijos komunikate dėl standartų⁴, o teisinę sistemą nustatė Reglamente dėl Europos standartizacijos⁵ (toliau – **Reglamentas**), kuris galioja nuo 2013 m. sausio 1 d.

Viena iš Reglamentu įdiegtų naujovių – Komisijai nustatytas įpareigojimas priimti **metinę Sąjungos Europos standartizacijos darbo programą**, kurioje būtų apibrėžti strateginiai Europos standartizacijos prioritetai, atitinkantys Komisijos planuose nustatytus politikos tikslus.

Metinė Sąjungos darbo programa (MSDP), kurioje išdėstoma su standartizacija susijusi Komisijos vizija ir kitų metų planai ir, atsižvelgiant į tai, Europos standartizacijos sistemos (ESS) nariams siūloma imtis tam tikrų veiksnių, yra skirta glaudesniai Komisijos ir ESS bendradarbiavimui užtikrinti.

Kaip pabrėžiama Bendrosios rinkos strategijoje, standartizacija yra būtina siekiant veiksmingai prisidėti prie Komisijos prioritetų įgyvendinimo, visų pirma skatinti mūsų ekonomikos augimą ir kurti darbo vietas mūsų piliečiams, stiprinti sujungtą skaitmeninę rinką, kurti atsparią energetikos sąjungą ir toliau tobulinti vidaus rinką stiprinant pramoninę bazę, kad ES turėtų tvirtesnes pozicijas pasaulio mastu ir derybose dėl priimtino ir subalansuoto ES ir JAV prekybos susitarimo.

Kad per kelerius ateinančius metus standartizacija tinkamai padėtų įgyvendinti šiuos prioritetus, Komisija ketina ne tik reguliariai teikti prašymus nustatyti standartus, bet ir persvarstyti partnerystę su ESS, kad ji tinkamai tenkintų visų suinteresuotųjų subjektų (įskaitant pramonės įmones, MVI, vartotojus, aplinkosaugos organizacijas, darbuotojus ir kt.) dalyvavimo poreikius.

2015 m. Komisija atliko nemažai su standartizacijos sistema susijusių reikšmingų vertinimo veiksnių. Todėl 2016 m. MSDP pradžioje pateikiami įvairių veiksnių ir priemonių, kuriais siekta pagerinti Reglamento įgyvendinimą, rezultatai (2 skirsnis). Toliau išdėstomi 2016 m. planuojami teikti standartizacijos prašymai ir nurodomas jų indėlis įgyvendinant Komisijos politikos prioritetus (3 skirsnis). Išsamiai aprašytų prašymų sąrašas pateikiamas priede. Galiausiai programoje aptariama nemažai Reglamente iškeltų ir į ankstesnes MSDP įtrauktų svarbių temų, tokių kaip įtraukumas, tarptautinis bendradarbiavimas, intelektinės nuosavybės teisės ir moksliniai tyrimai, finansiniai ir veiklos klausimai, ir atnaujinamas jų turinys. Tose srityse Komisija taip pat nustatė kelis punktus, dėl kurių reikėtų aktyvesnio kitų Europos standartizacijos bendruomenės narių dalyvavimo.

Darbo programoje nurodytų veiklos kryptių poveikis biudžetui yra ne didesnis, nei jau numatyta 2016 metams.

---

¹ COM(2015) 550.

² COM(2010) 614 ir COM(2012) 582.

³ COM(2015) 192.

⁴ COM(2011) 311.

⁵ Reglamentas (ES) Nr. 1025/2012.

2. REGLAMENTO ĮGYVENDINIMAS

2.1. Reglamento 24 straipsnis

Reglamento 24 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 31 d. ir vėliau kas penkerius metus Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šio reglamento įgyvendinimo ataskaitą.

Komisija turi visų pirma atsižvelgti į Reglamento 24 straipsnyje numatytą reikalavimą Europos standartizacijos organizacijoms (ESO) ir finansavimą gavusioms Europos suinteresuotųjų subjektų organizacijoms teikti ataskaitas, kad būtų užtikrintas skaidrumas ir aktyvesnis plačios standartizacijos bendruomenės dalyvavimas.

Remdamasi pagal 24 straipsnio 3 dalį pateikta ataskaita, Komisija įvertins galimas naujas priemones Europos standartizacijos finansavimui supaprastinti ir Europos standartizacijos organizacijoms tenkančiai administracinei naštai sumažinti.

2.1.1. *Nepriklausoma Europos standartizacijos sistemos (ESS) peržiūra*⁶

Be to, pagal Komunikato dėl standartų⁴ 29 veiksmą Komisijos prašoma imtis nepriklausomos Europos standartizacijos sistemos peržiūros, o ją atlikti pavesta išorės nepriklausomam konsultantui („Ernst & Young“, E&Y). Bendras šios nepriklausomos peržiūros tikslas – nustatyti ir įvertinti, ar siekiama tame komunikate nustatytų penkių strateginių tikslų (proceso spartos, konkurencingumo skatinimo, indėlio įgyvendinant ES politiką, visuomeninių suinteresuotųjų subjektų įtraukties ir pasaulinio poveikio), ir taip įvertinti ESS veiksmingumą, taip pat parengti esamos sistemos tobulinimo rekomendacijų.

Nepriklausomos peržiūros rezultatai buvo viešai aptarti ir paskelbti, o į aptarimo rezultatus bus atsižvelgta rengiant Reglamento 24 straipsnyje nurodytą ataskaitą.

2.2. Bendra standartizacijos iniciatyva

Bendrosios rinkos strategijoje numatyta, kad, siekiant modernizuoti standartizacijos sistemą, Komisija pasiūlys bendrą standartizacijos iniciatyvą ir dėl jos susitars su Europos standartizacijos bendruomene. Bendroje iniciatyvoje dalyvaujantys viešieji ir privatieji partneriai prisiims bendrą išsipareigojimą dėl to, kokius rezultatus, kada ir kaip turi pasiekti, kad prisidėtų prie J. C. Junckerio vadovaujamos Komisijos prioritetų įgyvendinimo. Komisija imsisi tokių klausimų, kaip standartų rengimo prioritetinės sritys (IRT, paslaugų, energetikos, judumo ir kt.), nauji ir bendradarbiavimu grindžiami standartų nustatymo būdai, skaidrūs ir įtraukūs standartų patvirtinimo procesai, nuosekli ir tvirta viešojo sektoriaus parama per visą standartizacijos procesą, geresnis žinių valdymas per visą standartizacijos procesą, bendra strategija, kaip Europai tapti pasauliniu standartizacijos centru, ir spės dėl rinkos susiskaidymo paslaugų srityje ir paslaugų susiejimo su produktais kylančias problemas. Be to, šia bendra iniciatyva mokslinių tyrimų ir inovacijų prioritetai bus susieti su standartizacijos procesu, kad rengti standartus būtų pradėdama laiku. Bendra iniciatyva turėtų būti parengta 2016 m. pirmoje pusėje.

2.3. Europos standartizacijos vadovas

2015 m. Komisija peržiūrėjo Europos standartizacijos vadovą, kad jis atitiktų Reglamente ir Komunikate dėl standartų⁴ išdėstytas reformas.

⁶ <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/12202/attachments/1/translations/en/renditions/native>

Vadove taip pat nustatytos Europos standartizacijos organizacijoms (ESO) skirtos gairės, kad vykdant Komisijos prašymus būtų užtikrintas pakankamas skaidrumas ir įtraukumas.

Kad būtų užtikrintas praktinis šių gairių įgyvendinimas, ypač rengiant ir peržiūrint darniuosius standartus, Komisija ragina ESO paruošti savo technines tarnybas taikyti naująsias gaires.

3. STRATEGINIAI EUROPOS STANDARTIZACIJOS PRIORITETAI

3.1. IRT standartizacija

2015 m. gegužės 6 d. Komunikate dėl bendrosios skaitmeninės rinkos strategijos numatyta parengti prioritetinių IRT standartų planą, kuriame būtų nustatyti ir apibrėžti pagrindiniai IRT standartizacijos prioritetai, didžiausią dėmesį skiriant technologijoms ir sritims, kurios laikomos ypač svarbiomis bendrajai skaitmeninei rinkai, įskaitant pamatinę sektorių sąveiką ir standartus. Planas bus parengtas 2016 m. pirmoje pusėje.

Prioritetinių IRT standartų planas papildys metinę Sąjungos darbo programą.

Tikimasi, kad laiku imantis IRT standartizacijos veiksmų sumažės rinkos susiskaidymas, nes padidės produktų, sistemų bei paslaugų sąveikumas, o dėl to įvairaus dydžio Europos įmonės, įskaitant MVI, taps konkurencingesnės.

Pasinaudojus bendrąja rinka gali būti lengviau patekti į pasaulio rinkas, visame pasaulyje propaguojant Europoje parengtus standartus, kaip matyti iš GSM, skaitmeninio vaizdo transliavimo ir kitų sėkmės atvejų.

Kaip teigiama Bendrosios skaitmeninės rinkos komunikate, reikia dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti, kad standartai būtų rengiami neatsilikant nuo technologijų kaitos.

Toliau IRT standartizacijos srityje reikia:

- rasti efektyvų ir veiksmingą būdą nustatyti bendrajai skaitmeninei rinkai ypač svarbius sektorius bei technologijas ir
- pasirinkti pagrindinius prioritetinius IRT standartizacijos veiksmus, kurių reikia tuose sektoriuose ar taikant tas technologijas.

Kad tai pasiektų, Komisija ėmėsi veiksmų ir pradėjo konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais.

Šis požiūris bus sustiprintas keliomis jau esamomis priemonėmis. IRT standartizacijos tęstinis planas yra pagal temas suskirstyta darbo programa, kurioje susiejamos ES politikos kryptys ir standartizacijos veikla. Jis parengtas bendradarbiaujant su IRT srities Europos įvairių suinteresuotųjų šalių platforma, kuri apima ir Europos, ir pasaulio standartizacijos suinteresuotuosius subjektus ir išsamiai bei tiksliai atspindi padėtį IRT standartizacijos srityje.

IRT standartizacijos tęstinis planas dera su šia metine Sąjungos darbo programa ir yra kasmet skelbiamas Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVI generalinio direktorato svetainėje⁷.

⁷ http://ec.europa.eu/growth/sectors/digital-economy/ict-standardisation/index_en.htm

3.2. Paslaugų standartizacija

Kitaip nei prekių ir IRT, paslaugų standartų rengimas buvo ribotas, ypač ES lygmeniu. Todėl paslaugų standartai sudaro vos 2 proc. visų Europos standartų.

Vis dėlto esama galimybių Europos paslaugų standartus naudoti plačiau. Savanoriškai taikomi paslaugų standartai galėtų padėti pasinaudoti neišnaudojamu paslaugų sektoriaus potencialu ES ekonomikai, nes paslaugos būtų teikiamos veiksmingiau ir pagerėtų jų kokybė, būtų užtikrintas sąveikumas ir sudarytos palankesnės sąlygos ekonominės veiklos vykdytojams bendradarbiauti.

Europos paslaugų standartų svarba ateinančiais metais veikiausiai taip pat didės, nes nyksta prekių ir paslaugų skirtis (paslaugos susiejamos su produktais). Tokiais atvejais apribojus prekės tiekimą arba paslaugos teikimą praktiškai apribojamas viso derinio pardavimas. Siekiant išvengti tokio apribojimo, gali būti būtina, kad prekių standartai būtų papildyti Europos paslaugų standartais.

Be to, didėjant bendram nacionalinių paslaugų standartų skaičiui ir įvairiose šalyse taikant skirtingus privalomus sertifikavimo reikalavimus, Europos paslaugų teikėjams kyla vis daugiau kliūčių. Plačiau naudojant Europos paslaugų standartus įmonėms būtų lengviau vykdyti veiklą užsienio rinkoje, kai pagal leidimų ar licencijų išdavimo tvarką reikalaujama nacionalinių sertifikatų.

Tačiau rengiant Europos paslaugų standartus kyla uždavinių, pvz., kaip užtikrinti tinkamą suinteresuotųjų subjektų, tokių kaip MVI, socialiniai ir visuomeniniai subjektai, atstovavimą ir įsitraukimą.

Paslaugų sektorių poreikiai taip pat labai skiriasi, o paslaugų teikimo veiksmingumas nustatomas kitaip nei prekių.

Kitaip nei prekių, paslaugų ES teisės aktai retai yra skirti konkrečiam sektoriui ir juose reguliariai nenurodoma, kad atitikties prielaida gali būti daroma remiantis standartais. Paslaugų standartai ir toliau turėtų būti taikomi visiškai savanoriškai ir grindžiami rinkos paklausa, o Komisija, kaip nurodyta Bendrosios rinkos strategijoje, paskelbs rekomendacijas dėl klausimų, susijusių su paslaugų standartais, ir taip labiau atkreips dėmesį į paslaugų standartų specifiką ir nurodys būdus, kaip skatinti juos aktyviau taikyti. Rekomendacijose išdėstytu požiūriu taip pat bus remiamasi ateinančiais metais rengiant metines Sąjungos darbo programas.

3.3. 2016 m. strateginės prioritetinės sritys

Komisija nustatė savo strateginius Europos standartizacijos prioritetus toliau išvardytose srityse, kuriose ketina prašyti Europos standartizacijos organizacijų parengti standartų. Šios sritys tiesiogiai susijusios su šiais Komisijos prioritetais: sujungta bendrąja skaitmenine rinka; atsparia energetikos sąjunga ir perspektyvia klimato kaitos politika; stipresne ir teisingesne vidaus rinka su tvirtesne pramonine baze.

Sujungtos bendrosios skaitmeninės rinkos srityje siūlomais veiksmais siekiama skatinti naudotis skaitmeninėmis technologijomis ir internetu teikiamomis paslaugomis, susijusiomis su įvairiais ekonomikos sektoriais ir viešojo sektoriaus aspektais:

- transporto informacinėmis sistemomis, kurių tikslas – palengvinti su transportu susijusios informacijos srauto užtikrinimą, prieigą prie tokios informacijos ir naudojimąsi ja, kad transporto paslaugos būtų teikiamos veiksmingiau ir pigiau;

- ES jūrų sričiai stebėti skirta bendra keitimosi informacija aplinka, kuria siekiama paskatinti jūrų stebėjimo, įskaitant gynybą, veikloje dalyvaujančias nacionalines institucijas automatiškai keistis informacija;
- e. prekybai tinkamomis ženklavimo ir žymėjimo sistemomis;
- mobiliųjų telefonų ir kitų nešiojamųjų prietaisų įkrovikliams;
- e. sveikata, siekiant įtvirtinti pacientų teises tarpvalstybinės sveikatos priežiūros srityje;
- „Galileo“ laiko nustatymo paslauga ir „Galileo“ paieškos ir gelbėjimo atgalinio ryšio kanalo paslauga, kad naudotojų imtuvų komponentai gautų tikslaus laiko nustatymo produktus;
- „Galileo“ užtikrinamu tapatumo nustatymu pagal vietą;
- viešojo sektoriaus įstaigų svetainių prieinamumu;
- prieiga prie transporto priemonės duomenų.

Atsparios energetikos sąjungos ir perspektyvios klimato kaitos politikos srityje siūlomais veiksmais siekiama susieti mūsų infrastruktūros objektus, įvairinti mūsų energijos šaltinius, mažinti energijos vartojimą ir propaguoti klimatui nekenkiančias technologijas:

- sudaryti sąlygas plačiau diegti alternatyvias, klimatui nekenkiančias technologijas;
- diegti žaliają infrastruktūrą, siekiant palaikyti jos viešuosius pirkimus ir apskritai aktyvinti jos rinką;
- taikyti čiaupų, dušo gaminių, televizorių, išmaniųjų prietaisų, staklių, suvirinimo įrangos ekologinį projektavimą ir energijos vartojimo efektyvumo ženklavimą;
- diegti alternatyviųjų degalų infrastruktūrą ir vartotojams teikti paprastesnę informaciją apie jų transporto priemonėms tinkamus degalus ar įkrovimo punktus;
- stebėti gyvsidabrio ir formaldehido išmetimą.

Palaikydama stipresnės ir teisingesnės vidaus rinkos su tvirtesne pramonine baze kūrimą, Komisija toliau nurodytose srityse siūlo veiksmų, kuriais būtų didinami saugos ir sąveikumo reikalavimai, būtini produktų vidaus rinkai sukurti ir itin veiksmingai Europos pramonei bazei išlaikyti:

- namuose kompostuojamų plastikinių pakuočių;
- modeliavimo metodo, kuris gali būti taikomas oro kokybei vertinti;
- oro taršos šaltinio nustatymo ir kiekybinio įvertinimo metodikos;
- programine įranga valdomo radijo ryšio saugumo ir atitikties didinimo;
- asmeninių apsaugos priemonių (apsauginių drabužių);
- lynų kelio įrenginių;
- prietaisų, kuriuose deginamas dujinis kuras;
- vartojimo produktų, kuriems taikoma Direktyva dėl bendros gaminių saugos (pvz., žvakių, kepsninių, vaikų batų, vaikų vežimėlių);
- bylų valdymo sistemų, skirtų neteisminiam (alternatyviam) ginčų sprendimui palaikyti, sąveikumo;
- medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su maistu;
- statybos produktų ir jiems taikytinų veiksmingumo ribinių verčių ir (arba) klasių įvedimo;
- geležinkelių techninių specifikacijų sąveikumo.

4. ĮTRAUKUMAS

Per pastaruosius dvejus metus dėta daug pastangų, kad MVI, visuomeniniai ir socialiniai suinteresuotieji subjektai galėtų veiksmingai dalyvauti standartizacijos veikloje. Pagal Reglamento nuostatas dėl Europos suinteresuotųjų subjektų organizacijų finansavimo⁸ po to, kai buvo paskelbtas viešas kvietimas teikti pasiūlymus, Komisija oficialiai užmezgė partnerystę su III priede nurodytomis organizacijomis (SBS⁹, ANEC¹⁰, ECOS¹¹ ir ETUC¹², atitinkamai atstovaujančiomis MVI, vartotojų, darbuotojų ir aplinkos interesams standartizacijos veikloje) ir taip užtikrino finansavimo ir valdymo nuoseklumą bei pastovumą, taip pat atstovavimo suinteresuotųjų subjektų interesams keturiuose Reglamente nurodytose srityse tęstinumą.

Kaip nurodyta nepriklausomoje peržiūroje, dar esama uždavinių, kuriuos reikia spręsti, kad būtų užtikrintas tinkamas III priede nurodytų organizacijų dalyvavimas. Pirmia, III priede nurodytos organizacijos ir jų vaidmuo Europos standartizacijos sistemoje vis dar menkai žinomi ir nepakankamai pripažinti. Antra, suinteresuotųjų subjektų organizacijoms vis dar kyla sunkumų gauti atitinkamus dokumentus, kurių reikia techniniam darbui atlikti. Trečia, su nacionalinėmis standartizacijos įstaigomis ne visada palaikomas pakankamas ryšys, kad būtų užtikrinta naudinga parama. Ketvirta, III priede nurodytoms organizacijoms vis dar kyla sunkumų prisitaikyti prie skirtingos įvairių darbo grupių darbo tvarkos, o dėl to su techniniu darbu dažnai susiejama nereikalinga administracinė našta.

2016 m. Komisija atidžiai stebės, kaip toliau įgyvendinamos Reglamento nuostatos ir didinamas Europos standartizacijos sistemos įtraukumas.

Komisija ragina ESO, nacionalines standartizacijos įstaigas ir III priede nurodytas suinteresuotųjų subjektų organizacijas imtis spręsti pirmiau nurodytus uždavinius ir dar aktyviau bendradarbiauti. Be to, Komisija ragina ESO ir toliau dėti dar daugiau pastangų siekiant palengvinti III priede nurodytų organizacijų darbą ir tuo tikslu patvirtinti vidaus taisykles ir procedūras, kaip aiškiai rekomenduojama nepriklausomoje peržiūroje, itin daug dėmesio skiriant tarptautiniu lygmeniu vykdomai veiklai.

5. TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

Komisija ragina ESO toliau bendrai propaguoti tarptautinius ir Europos standartus tuose pasaulio regionuose, kuriuose tvirtesni standartizacijos ryšiai ir lengvesnis patekimas į rinką Europos pramonei gali būti naudingas.

Be to, kad Europos iniciatyvos tarptautiniu lygmeniu būtų palankiau priimanamos, atitinkamose įstaigose ESS turėtų reikšti bendrą poziciją.

Su trečiosiomis šalimis Komisija tęs įvairius pradėtus dialogus politikos klausimais ir pastebimumo bei žinomumo didinimo veiksmus (deleguotasis Europos standartizacijos ekspertas Indijoje (SESEI), deleguotasis Europos standartizacijos ekspertas Kinijoje (SESEC) arba Kinijos ir Europos standartizacijos informacijos

⁸ Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 16 ir 17 straipsniai ir III priedas.

⁹ „Small Business Standards“ (Smulkiojo verslo standartai) – <http://sbs-sme.eu>.

¹⁰ Europos vartotojų atstovavimo standartizacijos srityje koordinavimo asociacija – <http://www.anec.eu/anec.asp>.

¹¹ Europos aplinkos apsaugos piliečių organizacija standartizacijos srityje – <http://ecostandard.org>.

¹² Europos profesinių sąjungų konfederacija – <http://www.etuc.org>.

platforma (CESIP)), kuriems ESO palaikymas yra būtinas (žr. metines veiklos dotacijas).

Bendros veiklos etalonas yra esamas bendradarbiavimas ir keitimasis informacija su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis.

Komisija, jau techniškai prisidėdama prie tam tikros tarptautinės standartizacijos veiklos, ketina labiau įsitraukti į Europos ir tarptautinę standartizaciją ir išnaudoti visas jos dabartinio oficialios stebėtojos statuso teikiamas galimybes, kad geriau vykdytų savo įsipareigojimą užtikrinti tarptautinių standartų pirmumą.

6. INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS TEISĖS IR MOKSLINIŲ TYRIMŲ KLAUSIMAI

6.1. Intelektinės nuosavybės teisės standartizacijos srityje

Nors iš esmės skiriasi, intelektinės nuosavybės teisės ir standartizacija yra glaudžiai susijusios. Nuosavybės, patentų, autorių teisių ir susijusių intelektinės nuosavybės teisių politikos krypčių reikšmė standartizacijoje vis didėja. Tai akivaizdu IRT srityje, tačiau gali turėti poveikio ir kitiems sektoriams, nes juos veikia sąveikumo dalykai. Atsižvelgiant į tai, ypač patentų reikšmė vis didės visose srityse, kuriose dėl patentuojamų sprendimų standartai įgis didelę pridėtinę vertę.

Byloje C-170/13¹³ Europos Teisingumo Teismas iš esmės nustato procesą ir privalomus abiejų šalių (patento savininko ir naudotojo) veiksmus, kad nustatytų draudimą arba neleistų jo nustatyti.

Su standartu susieto patento savininkas turi (prieš prašydamas nustatyti draudimą):

- pirma, informuoti įtariamą pažeidėją apie jam inkriminuojamą pažeidimą, nurodyti tą patentą ir tai, kaip jis buvo pažeistas, ir
- antra, įtariamam pažeidėjui pareiškus norą sudaryti licencinę sutartį sąžiningomis, teisingomis ir nediskriminacinėmis (FRAND) sąlygomis, pateikti jam šias sąlygas atitinkantį konkretų raštišką licencinės sutarties pasiūlymą, kuriame visų pirma būtų nurodytas licencinio mokesčio dydis ir jo apskaičiavimo tvarka.

Atsakydamas į su standartu susieto patento savininko pasiūlymą dėl FRAND sąlygų, kad galėtų sėkmingai taikyti antimonopolinę gynybą dėl nustatomo draudimo, įtariamą pažeidėjas turi priimti tą pasiūlymą, kaip reikalaujama pagal toje srityje nusistovėjusius verslo papročius ir sąžiningo elgesio praktiką, o tai vertinama atsižvelgiant į objektyvias aplinkybes ir visų pirma reiškia, kad negali būti jokios vilkinimo taktikos. Nepriėmęs jam pateikto pasiūlymo, įtariamą pažeidėjas per trumpą laiką turi raštu pateikti su standartu susieto patento savininkui FRAND sąlygas tenkinantį konkretų savo pasiūlymą.

Be to, jeigu įtariamą pažeidėjas naudoja su standartu susieto patento techninę teoriją prieš sudarant licencinę sutartį, nuo to momento, kai atmetamas jo pasiūlymas, jis privalo, laikydamasis toje srityje nusistovėjusių verslo papročių, pateikti tinkamą garantiją, pvz., pateikti banko garantiją arba sumokėti reikiamą sumą kaip užstatą. Apskaičiuojant tą garantiją reikia atsižvelgti, *inter alia*, į tai, kiek jau atlikta su standartu susieto patento naudojimo veiksmų, apie kuriuos įtariamą pažeidėjas turi galėti pateikti ataskaitą.

---

¹³ Byla C-170/13 dėl *Landgericht Düsseldorf* (Vokietija) 2013 m. kovo 21 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2013 m. balandžio 5 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje *Huawei Technologies Co. Ltd prieš ZTE Corp., ZTE Deutschland GmbH*.

Be to, jeigu įtariamam pažeidėjui pateikus savo pasiūlymą nepavyksta susitarti dėl detalių FRAND sąlygų, šalis bendru sutarimu gali prašyti, kad licencinio mokesčio dydį per trumpą laiką nustatytų nepriklausomas trečiasis asmuo.

Galiausiai įtariamo pažeidėjo negalima kaltinti, kad jis, vykstant deryboms dėl licencinės sutarties sudarymo, užginčijo tų patentų galiojimą ir (arba) jų sąsają su jiems taikomu standartu, ir (arba) jų faktinį naudojimą ar pasiliko galimybę tai padaryti ateityje¹⁴.

Bendrai sutariama, kad didinant patentų deklaracijų skaidrumą ir gerinant jų kokybę esama sistema pagerėtų.

ESO turėtų toliau tobulinti savo intelektinės nuosavybės teisių politikos priemones ir siekti sąžiningai suderinti technologijų savininkų ir jų naudotojų interesus.

Galimus intelektinės nuosavybės teisių sistemos pakeitimus reikėtų atidžiai išnagrinėti ir plačiai išbandyti su visais suinteresuotaisiais subjektais.

6.2. „Horizontas 2020“ – moksliniai tyrimai ir inovacijos

Sprendžiant konkurencingumo klausimus, būtina rengti ir įgyvendinti mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkes, be kita, vykdant standartizaciją. Programa „Horizontas 2020“ labai paskatins rinkoje diegti inovacijas, visų pirma palaikyti moksliniais tyrimais grindžiamą standartizaciją ir įtraukti į standartus mokslo rezultatus. Standartizacija yra itin svarbi priemonė mokslinių tyrimų rezultatams pritaikyti rinkoje ir skleisti inovacijoms, įskaitant pagal programos „Horizontas 2020“ Euratomo dalį gautus mokslinių tyrimų rezultatus.

ESO turėtų skatinti ir sudaryti palankesnes sąlygas, kad standartizacijos veikloje techniniu lygmeniu būtų tinkamai atstovaujama juridiniams asmenims, dalyvaujantiems su ta sritimi susijusiame projekte, Sąjungos finansuojamame pagal daugiametę bendrąją mokslinių tyrimų, inovacijų ir technologinės plėtros srities veiksmų programą.

7. VEIKLOS IR FINANSINĖ SISTEMA

7.1. Nauja veiklos dotacijų skyrimo metodika

Komisija parengė biudžeto lėšų padalijimo veiklos ir konkrečių veiksmų dotacijoms metodiką. Metinio Europos standartizacijos biudžeto lėšos kiekvienai Europos standartizacijos organizacijai skiriamoms veiklos dotacijoms paskirstomos taip:

- Europos standartizacijos komitetui (CEN) skiriama daugiausia 53,64 proc. metinio veiklos dotacijų biudžeto;
- Europos elektrotechnikos standartizacijos komitetui (CENELEC) skiriama daugiausia 9,23 proc. metinio veiklos dotacijų biudžeto;
- Europos telekomunikacijų standartų institutui (ETSI) skiriama daugiausia 37,13 proc. metinio veiklos dotacijų biudžeto.

7.2. Standartų atitikties Sąjungos teisės aktams ir politikos kryptims vertinimas

Komisija siekia suderinti ekspertų, kuriems pavesta vertinti reikalaujamų rezultatų atitiktį Komisijos reikalavimams (pvz., naujo požiūrio konsultantų, šiuo metu dirbančių CEN ir CENELEC), užduotis ir geriau užtikrinti jų nepriklausomumą, kad

¹⁴ Ši tvarka taikoma draudimams, o ne ieškiniams dėl žalos ir (arba) sąskaitų atidarymui.

tokiomis vertinimo paslaugomis būtų galima naudotis nuolat ir ilgą laiką. Ieškant optimalių sprendimų, kaip valdyti tokias paslaugas atsižvelgiant į faktinius poreikius, bus išbandomos įvairios galimybės, įskaitant neoficialų *ad hoc* tarpininkavimą.

7.3. Nagrinėjami įgaliojimai

Komisija išnagrinės, kurie iki Reglamento įsigaliojimo suteikti įgaliojimai tebegalioja.

Komisija ragina ESO pranešti apie veiklą, tebevykdomą pagal įgaliojimus, suteiktus prieš pradėdant įgyvendinti Reglamentą. Komisija nuspręs, kurie iš šių pasibaigusio termino įgaliojimų turėtų būti palikti galioti.